

Avian Wonders of Tipeshwar

Welcome to Tipeshwar Wildlife Sanctuary, a heaven for avian enthusiasts! Explore the diverse birdlife that calls this sanctuary home and immerse yourself in the beauty of nature.

Tipeshwar Wildlife Sanctuary boasts a remarkable diversity of bird species, with over 257 documented & photographed avian inhabitants by author. 125 common birds are illustrated in this brochure. From magnificent raptors soaring through the skies to colourful songbirds serenading the forests, there is something here to captivate every bird lover.

Witness the awe-inspiring presence of endangered bird species within the sanctuary. These rare and precious avian treasures serve as a reminder of the importance of conservation and the need to protect their fragile habitats.

Grab your binoculars and embark on an unforgettable birdwatching adventure. The sanctuary offers numerous vantage points, allowing you to observe birds in their natural habitats. Look out for species such as the Indian Pitta, Asian Paradise Flycatcher, and Indian Eagle-Owl, among many others.

Join our knowledgeable guides who will accompany you on birdwatching excursions, providing fascinating insights into the behaviour, habitats, and conservation status of the birds you encounter. Their expertise will enrich your birding experience and deepen your appreciation for these magnificent creatures.

Share your knowledge about birds diversity of this protected area. Educate your family, friends, and community about these urologically important creatures.

Supported by : Global Wholesale LLC
Birmingham, Alabama, US.

Concept, Photographs & Information by : Author : Dr. Ramzan Virani
Designed by : Nilambar Lokhande, Chaitanya Printers, Yavatmal.
Published By : Divisional Forest Officer, Pandharkawada

टिपेश्वरचे पक्षीवैभव

टिपेश्वर वन्यजीव अभयारण्यात आपले मनःपूर्वक स्वागत आहे. टिपेश्वर अभयारण्य हे पक्ष्यांच्या उल्लेखनीय प्रजातीकरिता प्रसिद्ध असून येथे २५७ पेक्षा जास्त नोंद केल्या गेलेले व छायाचित्रण केल्या गेलेले पक्षी आढळतात. या पक्षी सृष्टीतील १२५ सामान्य पक्ष्यांची माहिती या माहितीपत्रकात लेखकाने दिलेली आहे.

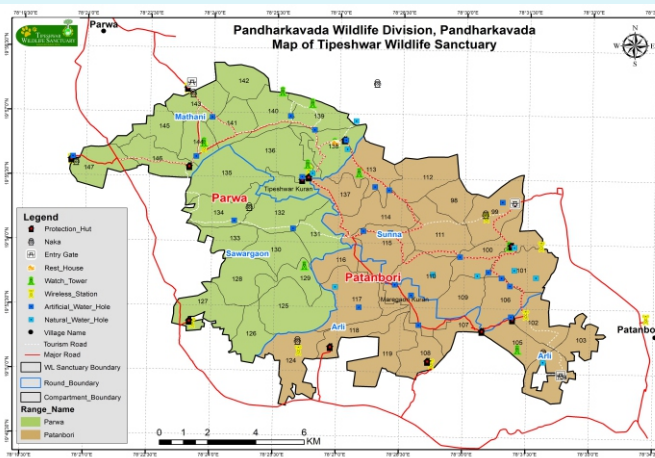
या अभयारण्यामध्ये अनेक लुप्तप्राय पक्षांच्या प्रजातींची आनंदवर्धक उपस्थिती हा दुर्मिळ आणि मौल्यवान पक्षांचा खजिना त्यांच्या संवर्धनाचे महत्त्व आणि अधिवासाच्या संरक्षण करण्याची गरज आहे याची सतत जाणीव करून देतात.

पक्षी निरीक्षणाकरता अभयारण्यात अनेक सोयी असून येथे इंडियन पिट्टा, एशियन पॅराडाईज फ्लाय कॅचर आणि इंडियन ईगल आऊल यासारख्या अनेक प्रजाती आढळतात.

आमचे जाणकार मार्गदर्शक या सहलीत तुमच्यासोबत असतील जे तुम्हाला पक्षांचे वर्तन, त्यांचे निवासस्थान आणि त्यांचे संवर्धन याबद्दल मार्गदर्शन करून तुमचा अनुभव अधिक समृद्ध करतील.

हे माहितीपत्रक म्हणजे टिपेश्वर वन्यजीव अभयारण्यातील जैवविविधतेबद्दल जागरूकता निर्माण करण्याचा एक वैज्ञानिक उपक्रम आहे. अभयारण्यातील पक्षी सृष्टीच्या विविधतेचे जतन करण्याकरिता लोकांना जागृत करणे आणि त्यांच्या सक्रिय सहभागास प्रोत्साहन देण्यासाठी केलेला हा एक प्रयत्न आहे.

पक्षी सृष्टीतील विविधतेबद्दल आपल्या जवळचे ज्ञान आणि आवड आपले कुटुंब मित्र आणि समाज यांच्यासोबत शेअर करून त्यांनाही या अभयारण्यात आढळणाऱ्या प्रजाती व पक्षी संवर्धनाचे महत्त्व या बद्दल शिक्षित करू या.

पाणथळ क्षेत्रातील पक्षी

Indian Spot-billed Duck
Anas poecilorhyncha
हळदीकुंकू बंदक
61 cm

Lesser Whistling-duck
Dendrocygna javanica
अडई
42 cm

Ruddy Shelduck
Tadorna ferruginea
चक्रवाक
64 cm

Common Moorhen
Gallinula chloropus
काळी पाणकॉबडी
32 cm

Little Grebe
Tachybaptus ruficollis
टिबुकली
25-29 cm

White-breasted Waterhen
Maurornis phoenicurus
पांढऱ्या छातीचा पाणकॉबडी
32 cm

Purple Swampphen
Porphyrio porphyrio
जॉम्बो पाणकॉबडी
43 cm

Indian Cormorant
Phalacrocorax fuscicollis
भारतीय पाणकावडा
63 cm

Greater Cormorant
Phalacrocorax carbo
मोठा पाणकावडा
80-100 cm

Little Cormorant
Microcarbo niger
छोटा पाणकावडा
51 cm

Yellow-wattled Lapwing
Vanellus malabaricus
माळटिटवी
27 cm

Little Stint
Calidris minuta
छोटा टिलवा
13 cm

Green Sandpiper
Tringa ochropus
हिरवी तुतारी
21-24 cm

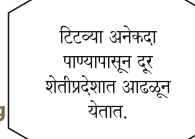
White-throated Kingfisher
Halcyon smyrnensis
पांढऱ्या छातीचा खंड्यार
28 cm

Little Tern
Sterna albifrons
छोटा सुर्य
23 cm

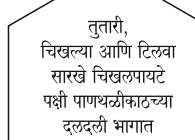
Whiskered Tern
Chlidonias hybrida
कल्लेदार सुर्य
24 cm

Red-wattled Lapwing
Vanellus indicus
टिटवी
32-35 cm

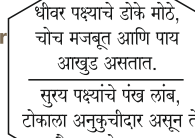
Little Ringed Plover
Charadrius dubius
छोटा कंठरी चिखलवा
17 cm

Common Sandpiper
Actitis hypoleucos
सामान्य तुतारी
21 cm

Pied Kingfisher
Ceryle rudis
कबडा खंड्यार
31 cm

Common Kingfisher
Alcedo atthis
सामान्य धीवर
18 cm

River Tern
Sterna aurantia
नदी सुर्य
42 cm

Little Egret
Egretta garzetta
छोटा बगळा
63 cm

Striated Heron
Butorides striata
हिरवी डोकरी
44 cm

Black-winged Stilt
Himantopus himantopus
शेकाट्या
35-40 cm

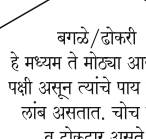
Black Stork
Ciconia nigra
काळा करकोचा
90-100 cm

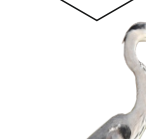
Painted Stork
Mycteria leucocephala
रंगीत करकोचा
100 cm

Cattle Egret
Bubulcus coromandus
गाय बगळा
51 cm

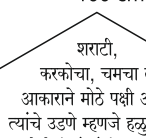
Great Egret
Casmerodius albus
मोठा बगळा
72 cm

Indian Pond Heron
Ardeola grayii
डोकरी
45 cm

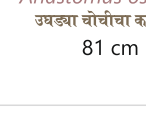
Grey Heron
Ardea cinerea
राखी बगळा
100 cm

Red-naped Ibis
Pseudibis papillosa
काळा शराटी
68 cm

Woolly-necked Stork
Ciconia episcopus
पांढऱ्या मानेचा करकोचा
90 cm

Lesser Adjutant
Leptoptilos javanicus
छोटा क्षेत्रबलाक
110-120 cm

शिकारी पक्षी

Changeable Hawk Eagle
Nisaetus cirrhatus
मोरघार
71 cm

Black-winged Kite
Elanus caeruleus
कापशी घार
33 cm

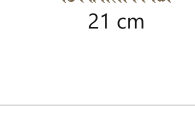
Western Marsh Harrier
Circus aeruginosus
दलदली मोवेल्या, दलदली हारिण
56 cm

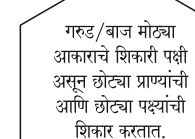
White-eyed Buzzard
Butastur teesa
पांढऱ्या डोळ्याचा बाज
43 cm

Spotted Owllet
Athene brama
टिपकेबाला रिंगळा
21 cm

Indian Scops Owl
Otus bakkamoena
भारतीय रिंगळा घुबड
23 - 25 cm

Crested Serpent Eagle
Spilornis cheela
तुरेबाला सर्पगर्ह
74 cm

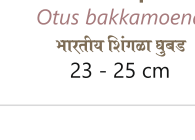
Grey-headed Fish Eagle
Ichthyophaga ichthyaetus
राखी - डोक्याचा मस्यगरुड
74 cm

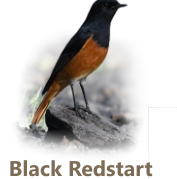
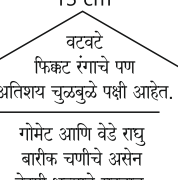
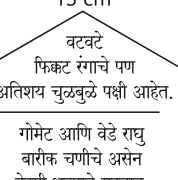
Oriental Honey Buzzard
Pernis ptilorhynchus
मधुबाज
68 cm

Shikra
Accipiter badius
शिक्रा
30-36 cm

Common Kestrel
Falco tinnunculus
सामान्य खरुची
36 cm

 Indian Eagle Owl <i>Bubo bengalensis</i> शृंगी बुबड 66 cm Brown Fish Owl <i>Ketupa zeylonensis</i> मासेमार बुबड 56 cm Mottled Wood Owl <i>Strix ocellata</i> चढेरी वन बुबड 48 cm	 Rosy Starling <i>Pastor roseus</i> गुलाबी मैना 21 cm Indian Robin <i>Saxicoloides fulicatus</i> चौरक (भारतीय दयाळू) 19 cm	 Rufous-tailed Lark <i>Ammomanes phoenicura</i> तांबूस-शेपटीचा चंडोल 16 cm Indian Silverbill <i>Euodice malabarica</i> पांढऱ्या कंठाची मनोली 11 cm Indian Bushlark <i>Mirafra erythroptera</i> भारतीय भटबंडोल 14 cm	 Red-vented Bulbul <i>Pycnonotus cafer</i> लाल बुड्या बुलबुल 20 cm Brown-headed Barbet <i>Megalaima virens</i> तपकिरी डोक्याचा तांबट 27 cm	 Eurasian Collared Dove <i>Streptopelia decaocto</i> कंठवाला होला 32 cm Little Brown Dove <i>Streptopelia senegalensis</i> छोटा तपकिरी होला 27 cm Rock Pigeon <i>Columba livia</i> पारवा 33 cm	 Plain Prinia <i>Prinia inornata</i> साधा वटवट्या 13 cm Ashy Prinia <i>Prinia socialis</i> राखी वटवट्या 13 cm
 Grey Francolin <i>Francolinus pondicerianus</i> राखी तित्तीर 33 cm Jungle Babbler <i>Turdoides striatus</i> रानमाई 25 cm Yellow-eyed Babbler <i>Chrysomma sinense</i> पिवळ्या डोळ्याचा सातमाई 18 cm Common Myna <i>Acridotheres tristis</i> साळुकी 25 cm Brahminy Starling <i>Sturnus pagodarum</i> भांगपाडी मैना 22 cm Indian Peafowl <i>Pavo cristatus</i> मोर (नर), लांडोर (मादी) 92-122 cm Common Hoopoe <i>Upupa epops</i> हुदहुद 31 cm Large Grey Babbler <i>Turdoides malcolmi</i> मोठा राखी सातमाई 28 cm Asian Pied Starling <i>Gracupica contra</i> कांढाडी मैना 23 cm	 Oriental Magpie Robin <i>Copsychus saularis</i> दयाळू 20 cm Black Redstart <i>Phoenicurus ochruros</i> काळा थिरथिरा 15 cm White Wagtail <i>Motacilla alba</i> पांढरा धोबी 19 cm Long-tailed Shrike <i>Lanius schach</i> लांब शेपटीचा खाटीक 25 cm Yellow Wagtail <i>Motacilla flava</i> पिवळा धोबी 18 cm Pied Bush Chat <i>Saxicola caprata</i> कवड्या गण्णीदास 13 cm Common Stonechat <i>Saxicola torquatus</i> दगडी गण्णीदास 17 cm White-browed Wagtail <i>Motacilla maderaspatensis</i> पांढऱ्या मुबईचा धोबी 21 cm Bay-backed Shrike <i>Lanius vittatus</i> गांधारी खाटीक 18 cm Grey Wagtail <i>Motacilla cinerea</i> करडा धोबी 17 cm Paddyfield Pipit <i>Anthus rufulus</i> धान तिरिचमणी 15 cm	 Ashy-crowned Sparrow-lark <i>Eremopterix griseus</i> चिमण चंडोल 13 cm Red Avadavat <i>Amandava amandava</i> लाल मनोली 10 cm Chestnut-shouldered Petronia <i>Gymnoris xanthocollis</i> रानचिमणी 13 cm Dusky Crag Martin <i>Ptyonoprogne concolor</i> धूसर कडा पाकोकी 13 cm Red-rumped Swallow <i>Cecropis daurica</i> लाल पुट्ट्याची भिंगरी 17 cm Baya Weaver <i>Ploceus philippinus</i> सुगरण 15 cm Black-headed Munia <i>Lonchura malacca</i> काळ्या डोक्याची मनोली 11 cm Wire-tailed Swallow <i>Hirundo smithii</i> तारसरदृश्य शेपटीची भिंगरी 14 cm Barn Swallow <i>Hirundo rustica</i> माळ भिंगरी 18 cm Indian Pitta <i>Pitta brachyura</i> नवरंग 19 cm Scaly-breasted Munia <i>Lonchura punctulata</i> ठिपकेवाली मनोली 10 cm	 Southern Coucal <i>Centropus sinensis</i> भारव्हाज 48 cm Rose-ringed Parakeet <i>Psittacula krameri</i> पोपट 36 cm Asian Koel <i>Eudynamis scolopaceus</i> कोकीळ 43 cm Rufous Treepie <i>Dendrocitta vagabunda</i> टकाचोर 46-50 cm Coppersmith Barbet <i>Megalaima haemacephalus</i> तांबट 17 cm Plum-headed Parakeet <i>Psittacula cyanocephala</i> टोई पोपट 36 cm Alexandrine Parakeet <i>Psittacula eupatria</i> करण पोपट 53 cm Jacobin Cuckoo <i>Clamator jacobinus</i> घातक 33 cm Brown-headed Barbet <i>Megalaima virens</i> तपकिरी डोक्याचा तांबट 27 cm Indian Grey Hornbill <i>Ocyrceros birostris</i> भारतीय राखी धनेश 61 cm	 Indian Golden Oriole <i>Oriolus kundoo</i> हळब्या 25 cm Black-hooded Oriole <i>Oriolus xanthornus</i> बुरखाधारी हळब्या 25 cm Black Drongo <i>Dicrurus macrocercus</i> कोतवाला 31 cm Tickell's Blue Flycatcher <i>Cyornis tickelliae</i> टिकेलची निळी माथीमार 14 cm Black-rumped Flameback <i>Dinopium benghalense</i> छोटा सोनपाटी सुतार 26-29 cm White-throated Fantail <i>Rhipidura albicollis</i> पांढऱ्या कंठाचा नाचण 19 cm Common Iora <i>Aegithina tiphia</i> सुभम 14 cm Asian Paradise-flycatcher <i>Terpsiphone paradisi</i> खगीच नरक 50 cm Yellow-footed Green Pigeon <i>Treron phoenicopterus</i> पिवळ्या पायाची हरोडी - हरियल 33 cm White-bellied Drongo <i>Dicrurus caeruleus</i> पांढऱ्या पोटाचा कोतवाल 24 cm Black-rumped Flameback <i>Dinopium benghalense</i> छोटा सोनपाटी सुतार 26-29 cm White-throated Fantail <i>Rhipidura albicollis</i> पांढऱ्या कंठाचा नाचण 19 cm	 Zitting Cisticola <i>Cisticola juncidis</i> रेषाळ वटवट्या 10 cm Little Green Bee-eater <i>Merops orientalis</i> वेडा राखू 21 cm Great Tit <i>Parus cinereus</i> कवडी रामगंगा 14 cm Black-naped Monarch <i>Hypothymis azurea</i> काळ्या मानेची आकाराी मारिमार 16 cm Oriental White-eye <i>Zosterops palpebrosus</i> चष्मेवाला 10 cm Common Tailorbird <i>Orthotomus sutorius</i> हिराी 13 cm Purple-rumped Sunbird <i>Leptocoma zeylonica</i> जांभळ्या पुट्ट्याचा सुर्यपक्षी 10 cm Black-naped Monarch <i>Hypothymis azurea</i> काळ्या मानेची आकाराी मारिमार 16 cm Oriental White-eye <i>Zosterops palpebrosus</i> चष्मेवाला 10 cm Blyth's Reed Warbler <i>Acrocephalus dumetorum</i> ब्लोथचा बोरु वटवट्या 14 cm Small Minivet <i>Pericrocotus cinnamomeus</i> छोटा गोमेट 15 cm Purple Sunbird <i>Cinnyris asiaticus</i> जांभळा सूर्यपक्षी 10 cm Jerdon's Leafbird <i>Chloropsis jerdoni</i> जर्डनचा पर्णपक्षी 18 cm Common Tailorbird <i>Orthotomus sutorius</i> हिराी 13 cm Purple-rumped Sunbird <i>Leptocoma zeylonica</i> जांभळ्या पुट्ट्याचा सुर्यपक्षी 10 cm Black-naped Monarch <i>Hypothymis azurea</i> काळ्या मानेची आकाराी मारिमार 16 cm Oriental White-eye <i>Zosterops palpebrosus</i> चष्मेवाला 10 cm